

Mielas skaitytojau,

Norime prisiminti sėkmingą [antrąją Europos Darnaus judumo mieste planų konferenciją](#), vykusią birželio mėnesį Bukarešte. Gauti geri atsiliepimai iš dalyvių parodo, kad susidomėjimas Darnaus judumo mieste planais (DJMP) Europos miestuose ir bendradarbiavimo bei patirties keitimosi galimybės išlieka didelės. ENDURANCE komanda džiaugiasi atsiradusiu žinių bei patirties poreikiu.

Europos judumo valdymo platforma (EPOMM), koordinuoja šį projektą, nes jis sulaukė daugybės klausimų, ypač iš naujų ES šalių narių, neapsiriboti tik Judumo valdymu (JV) ir pasiūlyti naują paramą DJMP. Išties, JV ir DJMP yra glaudžiai susiję ir siekia tų pačių tikslų, kuriuos mes Jums įvardinsime šiame naujienlaiškyje, bet pirmiausia leiskite Jums duoti užuominą apie tai ką mūsų didelis ENDURANCE konsorciumas daro visoje Europoje.

ENDURANCE nacionaliniai tinklai nuolat plečiasi

Torres Vedras miestas atsiima apdovanojimą už dviračių dalinimosi sistemą Agostinhas.

Nacionaliniai ENDURANCE kontaktiniai asmenys (NKA) sunkiai dirba, kad sukurtų miestų tinklus ir padėtų plėtoti ar tobulinti DJMP kiekvienoje šalyje. Didžiudamiesi pristatome keletą pavyzdžių.

Šiaurės Europa:

- **Švedija – 7 miestai**
 Švedijoje daugelis miestų jau turi pasirengę DJMP, pagal nacionalinę [TRAST sistemą](#) (nuoroda Švediškai). Didžiausias Švedijos miestų interesus ENDURANCE projekte – patirties pasidalinimas su Europos miestais rengiant DJMP. Iki šiol 7 miestai, įskaitant ir antra bei trečią didžiausius Švedijos miestus, prisijungė prie ENDURANCE tinklo.
- **Danija – 9 miestai**
 Danijos NKA vykde CEREMA ([Prancūzija](#)) ir Trafikverket ([Švedija](#)) sesijas Danijos nacionalines transporto konferencijas metu, kuri pritraukė daugiau kaip 300 mokslininkų ir praktikantų. Pagrindinė konferencijos tema buvo ryšys tarp DJMP ir naujos infrastruktūros, tokios kaip tramvajai.
- **Finland – 4 miestai**
 Keletas egzistuojančių tinklų [Suomijoje](#) buvo pakviesti prisidėti organizuojant internetinius mokymus ir prisijungti prie Belgijos tinklo [BEPOMM](#) kuris organizuoja mokymus DJMP tematika. Trečiojo nacionalinio susitikimo metu, kuris truks dvi dienas ir bus vadinamas "Darnaus miesto transporto diena", bus diskutuojama apie priemonių veiksmingumą ir monitoringo svarbą planui. Šis renginys bus organizuojamas įtraukiant keletą nacionalinių institucijų.

Rytų Europa:

- **Bulgarija – 20 miestų**
[Bulgarijos tinklas](#) pakvietė 12 Rumunijos savivaldybių ir mokslinių institucijų į trečiąjį nacionalinį susitikimą [Ruse](#) mieste, birželio mėnesį, pasidalinti gerąja praktika su savo kaimynine šalimi. Kol kas 5 miestai nariai pasirengę pirmuosius DJMP. [Daugiau informacijos >](#)
- **Romunija – 17 miestų**
 Rumunijos NKA ruošiasi rudenio sesijos mokymams, pristatyti pirmąjį Rumunijos DJMP. Jų nacionalinis tinklas sudarytas iš 17 miestų, tačiau kitos savivaldybės taip pat pradėjo rodyti didelį susidomėjimą prisijungti.
- **Čekija – 10 miestų**
 Slovakija – 5 miestai
 Čekijos tinklas suvienijo jėgas su [Slovakija](#) ir sukūrė bendrą [CIVINET Čekijos ir Slovakijos tinklą](#). Tinklas suorganizavo tris išvykas siekiant sužinoti daugiau apie sėkmingai realizuotus Darnaus judumo miestų planus. Šios išvykos veiksmingai pritraukė naujas suinteresuotas nares prisijungti prie tinklo.

Pietų Europa:

- **Italija – 33 miestai**
 Šiuo metu [Italijos tinklas](#) ruošiasi savo tretiesiems nacionaliniams mokymams spalio

mėnesį, organizuojamiems bendradarbiaujant su [Civinet Italia](#), per [MobyDixit 2015](#), 15-ąją Italijos judumo valdymo konferenciją.

- **Portugalija – 24 miestai**

[Portugalijoje](#), daugiau kaip 200 dalyvių susirinko į vykusius DJMP mokymus skatinamus bendradarbiaujant su [DJMP Platforma](#) ir [Civinet Portugal Spain](#), kurie kartu pristatė abiejų šalių gerąją praktiką. [Torres Vedras](#) miestas pradėjo rengti savo DJMP ir buvo pripažintas už pastangas darnaus judumo srityje 'European Green Leaf 2015' apdovanojimu už judumo, biologinės įvairovės ir vandens strategiją, 'Energy Globe Award 2015' apdovanojimu už dviračių dalinimo sistemą ir 'Smart Project for Smart Cities seal' už integruotas ir centralizuotai valdomas automobilių stovėjimo technologijas.

- **Ispanija – 9 miestai**

[Ispanijos tinklas](#) neseniai pasiekė bendradarbiavimo susitarimą su [Fundación Conama](#), kuriuo tikimasi padidinti tinklo plėtrą remiant DJMP rengimą Ispanijoje. Šiuo metu jie bendrai organizuoja savo kitus nacionalinius mokymus, kurie vyks spalio mėnesį [Conama Local](#) kongreso metu.

Vakarų Europa:

- **DB – 20 miestai**

[DB tinklas](#) sudarytas iš 20 veitinių institucijų, keletos konsultantų įmonių ir Transporto departamento. Po dviejų sėkmingų susitikimų, trečiasis planuojamas surengti rugsėjo 30 d. Birmingame, bendradarbiaujant su CILT, Atkins Global, [CIVINET UK & Ireland](#) ir [BUMP](#) projektu. DJMP Anglijoje ir Velse buvo reikalaujami nuo 2001 m. vietinio transporto plano pavidalu (VTP), didžiausia tinklo sėkmė buvo dalintis DB ir Europos gerąją praktiką. Jie taip pat skatina DJMP plėtrą ir įgyvendinimą Škotijoje. Įdomu tai, kad keletas vietinių DB institucijų pradėjo naudoti Europos DJMP gaires siekiant naujo požiūrio plėtojant VTP.

- **Airija – 7 miestai**

[Airijos NKA](#) sukūrė šabloną integruojantį DJMP principus į žemės naudojimo ir plėtros planavimo procesą. Pirminis projekto variantas susilaukė gerų atsiliepimų iš tinklo narių birželio mėnesį vykusiame tinklo susitikime. Rugsėjo mėnesį prie tinklo prisijungė dar dvi narės.

- **Belgija – 9 miestai**

[BEPOMM](#) Vokietijai perduoda 15 metų patirties gerąją praktiką su DJMP Flamandų politikos sistema. Tinklas taip pat suorganizavo du dvikalbius renginius DJMP tematika.

- **Prancūzija – 12 miestų**

[Prancūzijos tinklas](#) kartu su [CIVINET Francophone](#) pasinaudojo progą savo antajį ENDURANCE nacionalinį susitikimą suorganizuoti kartu su dviratininkų konferencija [Velo-city 2015](#) Nantes mieste. Pristatymus galite atsisiųsti iš [Cerema tinklalapio](#) (prancūzų k.). Cerema glaudžiai bendradarbiauja su kitais egzistuojančiais tinklais ir nacionalinėmis institucijomis tokiomis kaip Susisiekimo ministerija ir transporto institucijų grupė Gart, siekdami projekto tęstinumo po jo baigties 2016 m.

DJMP ir judumo valdymas: akivaizdus ryšys

Litomerzicės miestas Čekijoje atlieka QUEST auditą.

JV ir DJMP tikslai yra labai panašūs. Kaip ir DJMP, taip ir JV palaiko:

- Dalyvavimo požiūrį;
- Darnaus ekonominio vystymo skatinimą, socialinę lygybę, aplinkos kokybę;
- Valstybinių sektorių integraciją;
- Aiškius ir išmatuojamus tikslus, aiškius vertinimo planus;
- Piniginę vertę.

Net jei DJMP ir JV yra glaudžiai susiję, yra daugybė šalių, kuriose JV ir DJMP nėra integruoti į jų transporto sistemą. Pavyzdžiui Italijoje, kur yra senos JV tradicijos, nėra įtraukta į tradicinius miestų judumo planus (PUMs). Čekijoje JV yra visiškai nauja tema miestuose ir nėra įtraukta DJMP procesą. Šiuo metu Litomerzicės miestas (24 tūkst. gyv.), įsikūrusiame šiaurinėje Bohemijoje, analizuoja savo transporto sistemos planavimo kliūtis naudodamasis [QUEST auditu](#). Rezultatai ne tik padės pasiruošti miestui rengtis DJMP, bet ir duos rekomendacijas dėl JV veiksmų, nes tai yra neatskiriama QUEST audito dalis, o taip pat ir kitų DJMP auditų, tokių kaip [ADVANCE-audit](#).

Dalyvavimo požiūris į JV

Įtraukti visuomenę, kad transporto sektorius taptų darnesnis

Norėdami sukurti aktyvius miestus su gera gyvenimo kokybe, mes turime įtraukti miestiečius ir adaptuoti juos darnaus judumo elgsenai. Nėra reikalo statyti tramvajaus linijas jei žmonės juo nesinaudoja. Mikštosios priemonės yra reikalingos sustiprinti ir papildyti kietąsias priemones. Net ir prieš naujos infrastruktūros pastatymą, JV yra reikalingas. Pavyzdžiui Antverpene (Belgija) dideli kelių infrastruktūros darbai sukels didelius sutrikimus artimiausiais

Atverpenas (Belgija) ruošiasis dideliems kelių infrastruktūros darbams saktindamas miestiečius rinktis darnias transporto rūšis.

metais. Šiai problemai spręsti, Antverpenas prisijungė prie [PTP-Cycle](#) projekto skatinti kuo daugiau žmonių rinktis sumanius sprendimus ir darnų transportą savo keliavimo įpročiams planuojant savo asmenines keliones. Galutinis tikslas yra ilgalaikis elgsenos pokytis, kuris liks po pasibaigusiu kelių darbų. [Daugiau informacijos apie PTP Antverpene >](#)

Lenkijoje, klausima plėtoti DJMP ir keisti žmonių keliavimo įpročius yra nacionalinis prioritetas išdėstytas Nacionalinėje transporto strategijoje 2006-2025 m. ir Nacionalinėje miestų plėtros strategijoje). [Krokuva](#) buvo pirmasis miestas Lenkijoje pritaikęs danau judumo strategiją 1993 metais. Strategija pripažįsta poreikį mažinti eismo intensyvumą ir įtraukia idėją skatinti darnau transporto rūšis. Krokuva buvo taip pat pirmasis Lenkijos miestas įgyvendinęs [viešąją dviračių sistemą](#) ir [paklausą reaguojantį viešąjį transportą](#). Šios minkštosios priemonės diegiamos kartu su keitesnėmis priemonėmis, tokiomis kaip [įvažiavimų apribojimai](#).

Skatinti visuomenę remti DJMP rengimą

DJMP reikalingas visuomenės palaikymas sėkmingam planui parengti. Bulgarijoje, kur suinteresuotos šalys neturėjo daug patirties su visuomenės įtraukimi, ENDURANCE yra pagrindinis partneris padedantis susitvarkyti su šia problema. [Daugiau informacijos >](#)

Kai kurios priemonės gali būti labai nepopuliaros prieš įgyvendinimą, bet galiausiai būna priimtos per bandomąjį laikotarpį. Pavyzdžiui Paryžiuje, miesto valdžia nusprendė sumažinti transporto priemonių greitį pagrindinėse miesto gatvėse. Siekiant suprasti 30 km/val. poveikį trunkiai apgyvendintose miesto teritorijose, eksperimentas buvo atliktas Clichy avenue. Pireš įgyvendinimą, gyventojai nuogastavo padidėsančiu kelionių laiku ir spūstimis. Vėliau, naujas greičio apribojimas susilaukė didelio pritarimo (80 % apklaustųjų, įskaitant ir vairuotojus).

Derėjimasis dėl skirtingų suinteresuotų šalių poreikio gali užtrukti šiek tiek ilgiau. Reno miestas Prancūzijoje derėjosi tris metus, kad priderinti metro tvarkaraščius su universiteto miestelio piko valandomis. Taikant šią priemonę didelio eismo metu, jie išvengė planuotų 12 mln. Investicijų įsigyti tris papildomus metro traukinius. (Šaltinis: [www.metropolitiques.eu](#))

Reno universiteto Ekonomikos fakulteto pastatas.
Photo by [XIIIfromTOKYO](#) / CC BY-SA 3.0

Darnumas

Dviratininkų mokykla Leuvene. Autorinės teisės: Mobiel 21

DJMP tikslas transporto sistemą paversti draugiškesne aplinkai, nešališka ir ekonomiškai perspektyvia. Stengiamasi suteikti kiekvienam pakankamą priėjimą prie transporto rūšių tenkinančių jų keliavimo poreikius, taip pat sąžiningos viešosios erdvės paskirstymą. Tai aiškiai yra aprašyta Prancūzijos [nacionalinės mokslinių tyrimų dienos ataskaitoje 2014 m.](#) (nuoroda Prancūziškai). Kuo toliau judate nuo miesto, tuo eismas tampa intensyvesnis. Tie, kurie pasirenka gyventi toliau nuo miesto, dažnai priklauso nuo kelių tinklo ir suteikiamų paslaugų. Tokio mobilumo poreikis veda prie greito eismo arterijų, kurios kerta miesto teritorijas sukeldamos spūstis ir taršos padidėjimą. Tokios priemonės kaip greičio ribojimas leidžia miestams pakeisti šią tendenciją ir panaudoti viešąsias erdves visiems eismo dalyviams. Lėtas ir aktyvus judumas tampa bendraujančios visuomenės pagrindu.

JV priemonės prisideda prie šių trijų darnumo atramų: aplinkosaugos, visuomenės ir ekonomikos komponentų. Pavyzdžiui, dviratininkų mokyklos paugliams gali padidinti savarankiškumą ir integraciją izoliuotų žmonių, ypač konkrečių tikslinių grupių, tokių kaip imigrančių moterų. Suteikiant (padarant nuolaida) ilgalaikę dviračio nuomą bedarbiui, galima jiems padėti gauti prieigą prie daugiau darbo vietų, o tai savo ruožtu yra gerai ekonominiam kilimui skatinti. Tokia schema veikia visoje DB, pvz. [Stafordšyre](#). Liucerno miestas esantis Šveicarijoje padeda negalią turintiems žmonėms naudotis viešuoju transportu organizuodami [mokymus](#) autobusų vaiduotojams. Šie mokymai padeda jiems suprasti tokių žmonių problemas.

Piniginė vertė

Apsipirkinėjimas dviračiu. Harry Schiffer nuotrauka / [www.eltis.org](#)

Žinoma, DJMP tikslas transporto investicijas paversti kuo ekonomiškai efektyvesnias. Pasirodo daugelis JV priemonių turi didelę piniginę vertę. [Tom Rye pristatime](#) DJMP konferencijoje Bukarešte pademonstravo kaip šalies BVP nepriklaus nuo vidutinio kelionės greičio ar didelio intensyvumo transporto infrastruktūros. Mažesnės vietinės investicijos, tokios kaip automobilių statymo valdymas, dviračių infrastruktūra, ramios zonos, ir judumo valdymas sukuria didesnę piniginę vertę.

[EVIDENCE projektas](#) analizuoja daugybę įrodymų susijusių su sąnaudomis ir darnaus transporto nauda. Jie savo rezultatus pateiks per [CIVITAS Forum konferenciją 2015](#), kur bus pristatyta suvestinė ataskaita. Aplankykite EVIDENCE stendą ir gaukite ataskaitos kopiją, užsiregistruokite ir gaukite specialų apdovanojimą.

JV, esminis ingredientas Jūsų DJMP

Žmonės yra DJMP širdis. Harry Schiffer
nuotrauka / www.eltis.org

Kaip ir DJMP, JV paliečia daugybę visuomeninių sričių (sveikatą, aplinkosaugą, transportą, švietimą, ekonomiką ir t.t.). Kartu su [MaxSumo](#) ir [MaxEva](#), **išmatuojami tikslai ir aiškūs vertinimo planai** gali būti numatyti JV priemonėmis, siekiant užtikrinti, kad visi DJMP elementai yra visiškai stebimi vertinami.

Pasak Europos Komisijos, vienintelis skirtumas tarp tradicinio transporto plano ir DJMP, (**DJMP gairės**) yra dėmesio skyrimas ne eismui ir infrastruktūrai, o dėmesys žmogui ir integruotas veiksmų rinkinys norint pasiekti ekonomiškus sprendimus. Pabaigai, JV ne tik tinka DJMP filosofijai, bet ir yra labai ekonomišką ir neatsiejamas nuo DJMP.

Artėjantys renginiai

- **Sukurti geresnę vietą žmonėms: Gyvenimo būdas ir logistika**
Trečiasis DB DJMP tinklo susitikimas
2015 m. rugsėjo 30 d. – Birminghamas, DB
www.acttravelwise.org
- **Europos dviračių logistikos federacijos konferencija 2015**
2015 m. spalio 15-17 d., San Sebastianas, Ispanija
Miestai, logistikos kompanijos, dviračių kurjeriai ir ekspertai susirinks rudenį į Europos dviračių logistikos federacijos konferenciją San Sebastiano mieste, aptarti kaip miesto logistiką paversti labiau darneste ir kaip efektyviau tvarkyti paskutinės mylios pristatymus.
[Pradinis Cyclelogistics projekto pristatymas](#) rodo, kad viena iš dviejų motorizuotų kelionių, kurios susijusios su prekių pristatymu (apsipirkimui, laisvalaikiui, darbui, pristatymui ir t.t.) gali būti pakeista krovinio dviračio kelione. Prekių pristatymui tai gali būti taikoma 25 % kelionių.
eclfconference2015.bike
- **MobyDixit 2015, 15-oji Italijos Judumo valdymo konferencija**
Kartu su 3-iais nacionaliniais ENDURANCE mokymais
2015 m. spalio 15-17 d. – Palermas, Italija.
www.mobydixit.it